

— שיר בר יוחאי —

- בר יוחאי נמשחת אשֶׁרִיה, שֶׁמֶן שָׁשׁוֹן מַחְבְּרִיה :
 מלכות בר יוחאי שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ. נִמְשַׁחַת מִמֵּדַת הַקֹּדֶשׁ. נִשְׁאֵת
 צִיץ גֹּזֵר הַקֹּדֶשׁ. חֲבוּשׁ עַל רֹאשׁוֹ פֶּאֶרֶה :
 יסוד בר יוחאי מוֹשֵׁב טוֹב יְשֻׁבָּת. יוֹם נִסְתָּ יוֹם אֲשֶׁר בְּרַחַת,
 בְּמַעֲרוֹת צוּרִים שְׁעִמְדָּת. שֶׁם קִנִּיתָ הוֹדָה וְהִדְרָה :
 נצח הוד בר יוחאי לְעֵצֵי שִׁיטִּים עוֹמְדִים. לְמוֹדֵי יְיָ הֵם לְוֹמְדִים. אוֹר
 מוֹפְלָא אוֹר הַיְקוּד הֵם יוֹקְדִים, הֲלֵא הִמָּה יוֹרֶה מוֹרֶה :
 תסארת בר יוחאי וְלִשְׁדָּה תְּפוּחִים, עֲלִיתָ לְלִקּוּט בּוֹ מְרַקְחִים, סוּד
 תוֹרָה פְּצִיצִים וּפְרָחִים, נַעֲשֵׂה אָדָם נֶאֱמַר בְּעִבּוּרֶיהָ :
 גבורה בר יוחאי לְאֹזֶרֶת בְּגִבּוּרָה, וּבְמִלְחָמַת אֵשׁ דַּת הַשְּׁעָרָה, וְחֶרֶב
 הוֹצֵאתָ מִתְּעָרָה שְׁלֵפֶת נֶגֶד צוּרְרָה :
 חסד בר יוחאי לְמָקוֹם אֲבָנֵי שֵׁשׁ, הַגְּעַתָּ וּפְנֵי אֲרֵיָה לֵישׁ, גַּם
 גָּלַת כּוֹתֶרֶת עַל עֵישׁ, תְּשׁוּרֵי וּמֵי יְשׁוּרָה :
 בינה בר יוחאי בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים, קוֹ יְרוּק מְחֻדָּשׁ חֲדָשִׁים, שְׁבַע
 שְׁבָתוֹת סוּד חֲמֻשִׁים, קִשְׁרָתָ קִשְׁרֵי שֵׁין קִשְׁרֶיהָ :
 חכמה בר יוחאי יוֹד חֲכָמָה קְדוּמָה, הַשְּׁקִפְתָּ לְכַבּוּדָה פְּנִימָה, שְׁלֵשִׁים
 וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת רֵאשִׁית תְּרוּמָה, אֶת כְּרוּב מִמְּשַׁח זֵיו אוֹרֶהָ :
 כחר בר יוחאי אוֹר מוֹפְלָא רוּם מַעְלָה, יֵרֵאתָ מִלְּהִבֵּיט כִּי רַב לָהּ,
 תַעֲלֹמָה וְאֵין קוֹרָא לָהּ, נִמְתָּ עֵין לֹא תְשׁוּרָה :
 בר יוחאי אֲשֶׁרִי יוֹלְדָתָהּ, אֲשֶׁרִי הָעַם הֵם לְוֹמְדָהּ, וְאֲשֶׁרִי הָעוֹמְדִים
 עַל סוּדָהּ, לְבוּשֵׁי חֹשֶׁן תְּמִיָה וְאוּרֶיהָ :
 בר יוחאי נִמְשַׁחַת אֲשֶׁרִיה שֶׁמֶן שָׁשׁוֹן מַחְבְּרִיה :

בר יוחאי אשרי יולדתה א, אשרי העם הם לומדה ב, ואשרי
העומדים על סודה ג, לבושי חשן תמיה ואוריה ד: בר יוחאי

א) כמ"ש [ביל"ש פ' תשא סי' שצ"ד] שאמרו על משה רבינו אשרי יולדתו
של משה. וכ"כ [בזוה"ק ח"ג דקנ"ו]. זכאה חולקיה דמשה דקוב"ה
בעי ביקריה. עליה כתיב ישמח אביך ואמך וגו'. והכי איתא על רשב"י [שם
דס"א]: זכאה חולקיה לעילא ותתא. עליה כתיב ישמח אביך ואמך, ואנל ראתי
[שם בזוה"ק דק"ס. דקנ"ו. ור"מ:]: דפיו ומגל יולדתך דא אמו, וצריכינן להבין ולפרש למה בעל השיר
יצא בשירו כאן לשבח דוקא את יולדתך זו אכו דרשב"י, ואפשר לבאר דהוה ללכתו עפ"י משיב
[בזוה"ק ח"ג דפ"א:]: דשבח קדושת הוי"ו הוא יותר בהאם מהאב, ופ"י [שם באוה"חמ, בשם הרמ"ק
זלתי] וז"ל יען שהאם קרובה לשערי מוח ורחוקה מן הקדושה ולכך הבן הקדוש יש לו להחזיק טובה
לאמו יותר מאביו שכתבעו הוא קדוש ולא היה לו טורח מרובה כל כך עכ"ל, ועו"ש בשם מהר"ח
זלתי] וז"ל כי האם גרמה לו כל הקדושה ההיא כי שבתה גדול בזה אשר קדשה עצמה בעת תשמיש,
והטעם כי האישי יודע דרכי התורה וקדושתה ולא האשה ועכ"ו קדשה עכ"ל. וכ"כ [במנחמא פ' נשא]
כל אשה שמתייחדה עם בעלה בקדושה, הקב"ה מעמיד ממנה בנים צדיקים, שכן מצינו בחנה שנתייחדה
עם בעלה בקדושה, ולא קפח הקב"ה מן סכרה ונתן לה הקב"ה בן צדיק כמשה למה שנורע בקדושה,
וז"ל [בחיי ס' קדושים] אכראיש אכו ואביו תיראו כו', לפי ששלשה שותפין יש באדם הקב"ה אביו ואמו,
והקדים האם לבעלה, כי הקדושה נעלה יחירה נאשה יותר מבאיש, ואחר האם הזכיר האב שהיא העיקר,
וזהריהם השותף השלישי ית' העליון על הכל עכ"ל, וכ"כ [הרח"י דא במ"ק מע' ר' אות ט'] שמצא
בקובץ ישן על קלף כתיב העיקר היא האם, שאם האשה תטהר מחשבתה ורעיוניה ותרבך ב"ה מאד
מתרפקת על דורה ולא על אהר הולד יצא קדוש וטהור ונקי עכ"ל, וכתב [במר"ש אבות פ"ב] וז"ל
ור"י בן חנניה עליו נאמר אשרי יולדתו, כי להיות אמו צדקת ואשה יראת ה' היא גרמה להיות הבן
היוצא ממנה כמותה, כי האשה היא דומה לקרקע כעין אמתר קרקע עולם היחה ולפי הקרקע כן יצא
הזרע הנזרע בה, כי יש קרקע מצמיח חטים יפות, ויש מצמיח רעות כו' עיי"ש, וכ"כ [במעבר יבק מיא
פ"טו] וטבע האשה היא הכנה גדולה למוג בניה אם לטוב ואם למוטב יותר הרבה מהאיש, ולכן ימכור
האדם כל מה שיש לו וישא אשה הגונה וממשפחה כשירה, כי כל טוב אדוניה בידיה, ותחלה קלוקל הבנים
ח"ו יצמח מהספר האשה, כי עיקר הצניעות בנקבה ועיי"כ יהיו הבנים צנועים, וגם הבעל יהיה על ידה
צנוע עכ"ל, ובאלו הקדמות יבואר מאמר [הוהר ח"ג דרמ"ו]. מים אחרונים דנוקמא חובה, ועיי"ש [בקרני
אור] ויו"ק. וזה הכונה של רש"י [מכות י"ז:]: אמר רבא דילידא אימיה כרבי שמעון
תיליד. ושם [פירש"י] כל שאמו יולדת חבקש רחמים יהי רצון שיהא כרבי שמעון
עכ"ל, ועיין בספרנו הקדוש [מדות רשב"י דק"מ]. משיב בזה.

עוד יאמר, כמו שביארנו מקודם באות א' אשרי יולדתך דקאי על אב ואם של גופא
קדישא דרשב"י. נבארהו עתה ג"כ על אב ואם דנשמתא קדישא דרשב"י.

ביאור השיר בר יוחאי

וכמ"ש רשב"י בעצמו [בווה"ק ח"ב ד"ב]. וז"ל ורוא דמלה אוליפנא דמשמע דאב ואם אית לנשמתא כמה דאית אב ואם לגופא בארעא כו' עיי"ש, ויהנה ראיתי [בש"ך ע"ה"ט מ' פקודין] שכתב וז"ל ו' סליקין יש שמסתלקת הנשמה כשיוצרת לבא בעולם לשכון בגוף החומר, וזה נגלה לי בחלום ליל שבת שופטים שנת השב"ז ליצירה ראיתי בחלומי נשאלה שאלה בישיבה, הנשמה היא רוחניות בתכלית הרקות והיא חלק אלוה ממעל איך אפשר שתודווג בגוף נגוף בעל חומר וצורה זכר, והשיב המשיב שזהו סוד ואלה המלכים אשר מלכו כו' שיש ז' מדרגיגות זו למטה מזו, וכל אחר יש לה עביות יותר ממה שלמעלה ממנה. ומסתלקת הנשמה ויוצרת לשכון באותה מדרגיגה עד שתקבל העביות כו' של שבעה מדרגיגות יכולה לקבל התומריגות של הגוף כו', ועל אלו ז' מדרגיגות נאמר וז' עדנין יחליטון עלוהי כו' זהו מה שראיתי עיי"ש, אבל רשב"י דנאמר עליו [בווה"ק ח"ג דס"א:] מן יומא דברא קוב"ה עלמא הוי אודמן קמי קוב"ה ואשתכח עמיה, וקוב"ה קרי ליה בשמיה, אי"כ נשמתו לא היתה צריכה להתעבות ח"ו בהכנסה בגוף קדוש כזה, כי היה קדוש מרחם, וראיתי כתב [בס' הלולא רבא, לר' יעקב אנהורי ז"ל, דכ"א.] שמעון במילוי כזה ש"ן מ"ם עיי"ן וז"ו ג"ון בני קדוש מרחם עכ"ל, וזהו דמסיום [שם בווה"ק] זכאה חולקיה לעילא ותתא. עליה כתיב ישמח אביך ואמך, אביך דא קוב"ה, ואמך דא כנסת ישראל עכ"ל ודו"ק. כי רשב"י היה באמת תיכף בבואו לעוה"ז מבחי' בנים אתם לה"א ודו"ק, ובוה יבואר הטעם של השם של רשב"י שנקרא בוצינא קדישא, הוא הטעם והשם שקראוהו משה רבינו רע"מ [בווה"ק ח"ג דרל"ד]. דאמר רע"מ לרשב"י בריך את בוצינא קדישא, בוצינא דדליק קמי מלכא ומטרוניתא. ושפיר דקפייט עליה [אב ואם של נשמתו הקדושה והטהורה של רשב"י] אשרי יולדתך.

ב) הן על נגלות דרשב"י אשרי הלומדים מאמריו. כי לא מצינו בכל ש"ס וחז"ל עוד תנא ואמורא שביקש שילמדו מאמריו ותורתו, רק התנ"א הרשב"י כמ"ש [בגיטין ס"ז.] א"ר שמעון בני שנו מדותי, [ופירש"י] למדו תורת, ועיין מש"כ בזה [בהקדמת ספרנו הקדוש מדות רשב"י]. ועל יסוד דברי רשב"י אלו נתעוררתי ונתתי אל לבי לחבר ספר הקדוש הענקי הזה, "מדות רשב"י" אשר שם אספתי בעזרה"ת אוצר כל מאמרי רשב"י משני השס"ים ומכל מדרשות חז"ל בכדי שיהיה ביד כל ישראל מצוי כל תורת רשב"י בספר מיוחד, ואשרי להלומדים בו יום יום לבסס את נפשם מתורת רשב"י דבר יום ביומו. כי גם בשמים קוב"ה עוסק מתורתו של רשב"י כמ"ש [לעיל ד"ח:]. ומה גם על נסתרות דרשב"י בווה"ק ותיקונים הלומד מהם יום יום אשרי לו ואשרי לנשמתו כמ"ש [בהקדמת התיקונים ד"א.] מהאי זהר זהרין כמה נשמתין דאינון זהרין כולהו ברקיע. וכה אמר אליהו ז"ל"ס לרשב"י [בתי' ח"ו ו' דב"ג:] דנשמתין קדישין וכמה בני נשא לתתא